

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Trondheim, 06.12.2013

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/5179

Saksbehandler:
Trude Norevik

Høring av forslag til endringer i plan- og bygningsloven - Femårsregelen for detaljreguleringer basert på private planforslag, plan- og utredningsprogram, tidsfrister og forslag til rettinger og klargjøring av lovteksten

Miljødirektoratet viser til høringsbrev av 09.09.2013 vedrørende forslag til endringer i plan- og bygningsloven (plandelen).

Arealplanlegging gjennom plan- og bygningsloven er et sentralt verktøy i miljøforvaltningens arbeid for å sikre en miljø- og klimavennlig utvikling, og for å oppnå balanse mellom bruk og vern av arealer.

Høringsnotatet peker på at lovendringsforslagene skal gi grunnlag for en tydeligere og mer fleksibel behandling av saker etter loven. Miljødirektoratet mener dette er viktige hensyn, samtidig som det også er viktig at man sørger for at kommunene får muligheter til å ivareta miljøhensyn. Med bakgrunn i dette, har vi noen kommentarer til enkelte av de foreslåtte endringene:

Til høringsnotatets pkt. 2.1 - Endring av femårsregelen for detaljreguleringer basert på private planforslag:

Miljødirektoratet mener det er viktig at plangrunnlaget for nye utbygginger er mest mulig oppdatert. Dette er av betydning for å kunne ivareta dagens arealbruksinteresser på en tilfredsstillende måte, blant annet ut fra nye forhold og ny kunnskap. Det er også av betydning for å redusere behovet for mange dispensasjoner.

Miljødirektoratet ser likevel at det i visse tilfeller kan være behov for en noe mer fleksibel og langsiktig frist enn loven åpner for i dag, og vil derfor ikke gå imot endringen som foreslått. I veiledning/kommentarer til bestemmelsen bør det imidlertid poengteres at kommunen må vurdere om søknaden også bør forelegge berørte myndigheter før vedtak treffes, jf § 16 i forvaltningsloven.

Til høringsnotatets pkt 2.2.2 - Endring av § 4-1 Planprogram
Endringsforslag § 4-1 første ledd:

Planprogram bidrar til å sikre bærekraft og langsiktighet, fremme demokrati og medvirkning, oppnå helhet og samarbeid. Planprogrammet skal sikre at planleggingen er basert på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, og samtidig sikre at planleggingen er målrettet og ikke mer omfattende enn nødvendig.

Miljødirektoratet mener at bestemmelsene om planprogram representerer et viktig plangrep som sikrer en mer forutsigbar prosess og har betydning for sektorenes og allmennhetens muligheter for medvirkning, og ved at en får muligheter til å innarbeide miljøhensyn tidlig i prosessen. Å få bragt fram dette tidlig så tidlig som mulig vil kunne være avgjørende. Når planleggingen først er i gang, vil det kunne oppleves som vanskelig å komme tilbake med nye krav.

Ut fra høringsbrevet og høringsnotatet fremstår det som uklart hvilke konkrete tilfeller en ser for seg at et eventuelt unntak skal gjelde for. I høringsbrevet sies det at forslaget har til hensikt å åpne opp for at det i forskrift kan gjøres tilpasninger ved behandlingen av de mange mindre tiltakene som omfattes av forskriftens vedlegg II. I høringsnotatet sies det ett sted at unntaket vil knyttes til reguleringsplaner der det er usikkerhet om de faller inn under forskriftens bestemmelser. Det uttales at dette i hovedsak vil gjelde reguleringsplaner der spørsmålet om planen kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn først blir reist i forbindelse med høring av planforslag. Samtidig sies det et annet sted at unntaket vil gjelde for «nærmere bestemte planer og/eller i nærmere bestemte situasjoner». Forskriftshjemmelen i endringsforslaget er helt generell, og gir departementet en generell hjemmel for å gjøre unntak fra kravet om planprogram for reguleringsplaner.

Miljødirektoratet mener det kan være forsvarlig å gjøre unntak fra planprogram i noen tilfeller, f.eks. der det i utgangspunktet fremstår som svært lite sannsynlig at planen vil medføre vesentlige virkninger. Det kan likevel i forbindelse med høring av planforslaget komme fram kunnskap som tilsier vesentlige virkninger på miljø og samfunn. Det kan da være hensiktsmessig at ansvarlig myndighet fastsetter et program for tilleggsutredninger, som skissert i høringsnotatet. Ut fra hensynene bak bestemmelsene om planprogram, mener vi imidlertid at unntak bare bør skje i særskilte tilfeller og at hovedregelen fortsatt må være at det skal fastsettes planprogram senest samtidig med varsling av planoppstart. Siden det ikke er klart hvilke unntak en eventuell forskrift vil åpne for, vil vi måtte komme tilbake med ytterligere kommentarer ved høring av en eventuell forskrift.

Vi merker oss for øvrig at det i høringsnotatet påpekes at endringen ikke skal medføre at det lempes på kravene til kunnskapsgrunnlaget eller utredningsomfanget for de reguleringsplanene som kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Miljødirektoratet mener dette må understrekes og gjentas i veiledning til en eventuell forskrift som unntar fra kravet om planprogram.

Til høringsnotatets pkt. 2.2.3 - Endring av § 14-2 Utarbeiding og behandling av utredningsprogram og konsekvensutredning nytt andre ledd

Ordlyden i endringsforslaget gir departementet en generell hjemmel til å gjøre unntak fra kravet om at melding med forslag til utredningsprogram for nærmere bestemte tiltak eller planer.

I høringsnotatet vises det til at det vil være mer hensiktsmessig at spørsmålet om et vedlegg II-tiltak har vesentlige virkninger, og hvilke krav til dokumentasjon som må stilles for at virkningene skal bli tilfredsstillende belyst, avklares som en integrert del av behandlingen av søknaden. Det forutsettes at ansvarlig myndighet, på bakgrunn av høringen av søknaden, fastsetter et program for tilleggsutredning i henhold til kravene i forskriften dersom tiltaket vil kunne få vesentlige virkninger, og disse virkningene er mangelfullt dokumentert i søknaden.

Endringen er i følge høringsnotatet ment å åpne for en fleksibilitet med hensyn til behandling av mindre tiltak som er omfattet av forskriftens vedlegg II-liste, der spørsmålet om konsekvensutredning først kommer opp knyttet til høring av søknad.

Miljødirektoratet mener at det for gitte mindre tiltak, der det i utgangspunktet fremstår som lite sannsynlig med vesentlige negative virkninger for miljø og samfunn, vil kunne være hensiktsmessig og forsvarlig med en integrert behandling i søknadsbehandlingen. Siden det ikke er klart hvilke unntak en eventuell forskrift vil åpne for, vil vi måtte komme tilbake med ytterligere kommentarer ved høring av en eventuell forskrift. Det må i eventuell forskrift gå fram at kunnskap om eventuelle virkninger for miljø og samfunn fremkommet gjennom høringsprosessen forutsettes fulgt opp av ansvarlig myndighet i form av krav om tilleggsutredninger.

Vi merker oss for øvrig at det i høringsnotatet påpekes at endringen ikke skal medføre at det lempes på kravene til kunnskapsgrunnlaget eller utredningsomfanget for de reguleringsplanene som kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Miljødirektoratet mener dette må understrekes og gjentas i veiledning til en eventuell forskrift som unntar fra kravet om planprogram.

Til høringsnotatets pkt. 2.2.4 - Endring av § 12-9 Behandling av planprogram for planer med vesentlige virkninger første ledd og tredje ledd

I tredje ledd er det foreslått et tillegg om at «*Kommunen avgjør om planprogram skal fastsettes*». Det fremgår av høringsnotatet at det her siktes til planprogram for private planforslag som kommunen ikke ønsker å videreføre, jf. pbl. § 12-11.

Miljødirektoratet er enig i innholdet slik det fremstilles i høringsnotatet, men mener den foreslåtte ordlyden bør tydeliggjøres i henhold til dette. Slik det står nå, kan det lett misoppfattes til at kommunen står fritt til å bestemme hvorvidt det er krav til planprogram eller ikke (og ikke bare fastsettelse av planprogram).

Til høringsnotatets pkt. 2.3 - Tidsfrister i behandlingen av plansaker

Miljødirektoratet ser at innføring av tidsfrister vil kunne være et bidrag til å effektivisere planprosessen, og støtter forslagene i høringsutkastet.

Til høringsnotatets pkt. 2.4 - Rettinger og klargjøringer av enkelte andre deler av lovteksten:

Endringsforslagene i kap. 2.4 om rettinger og klargjøringer innebærer ingen realitetsendringer, men sørger for å gjøre ordlyden i bestemmelsene mer i samsvar med innholdet, slik dette har vært

fortolket. Miljødirektoratet støtter forslaget til endringer, som etter vår oppfatning vil bidra til et tydeligere regelverk og færre misforståelser rundt fortolkningen av bestemmelsene.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Helge Klunland
avdelingsdirektør

Trond Simensen
seksjonsleder